

De Minister van Veiligheid en Justitie
t.a.v. mr. drs. A.G. van Dijk
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
13 april 2015

Uw kenmerk
606258

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies op het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken

Geachte mevrouw Van Dijk,

Bij brief van 19 januari 2015 heeft u, namens de Minister van Veiligheid en Justitie, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) om advies gevraagd over het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking ontwerpbesluit

Het ontwerpbesluit strekt tot wijziging van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken (hierna: het Besluit) op een achttal punten, als omschreven in de nota van toelichting. Een deel van die wijzigingen vloeit voort uit de motie Van der Steur c.s. (kamerstukken II 2011/12, 32 168, nr. 16) die ertoe strekt om de deskundigen van particuliere laboratoria dezelfde toegang tot de DNA-databank voor strafzaken te geven als de deskundigen die werkzaam zijn bij het Nederlands Forensisch Instituut (hierna: NFI).

Advies

Het ontwerpbesluit geeft de NVvR aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

In het ontwerpbesluit wordt in artikel 1, onder A een definitie toegevoegd ter zake van de onbekende verdachte. De NVvR is van mening dat de toevoeging van deze definitie geen voldoende oplossing is voor het in de nota van toelichting gesignaleerde probleem ter zake van op de plaats delict in beslaggenomen of veiliggesteld celmateriaal. In de nota van toelichting wordt gesteld dat de definitie voorheen onterecht de indruk kon wekken dat

altijd vaststaat dat uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit voortvloeit ten aanzien van de donor van de achtergelaten sporen, hetgeen niet het geval hoeft te zijn. Het is immers mogelijk dat tijdens het onderzoek pas duidelijk wordt of het DNA-spoor van een dader is of dat het spoor van een donor is die na het misdrijf ter plaatse was (bijvoorbeeld de forensisch rechercheur) of van iemand die (ver) voor het misdrijf contact heeft gehad met het slachtoffer. De aanpassing van de definitie verandert niets aan het onterechte beeld dat, en de als onwenselijk benoemde indruk die, kan ontstaan. De NVvR is daarom van mening dat het beter is te spreken van 'de donateur van een spoor dat van belang kan zijn voor de waarheidsvinding', omdat deze terminologie volgens de NVvR de gewenste duidelijkheid geeft over de status van een DNA-spoor waarvan de donor onbekend is.

Het celmateriaal van een derde dient op dit moment op grond van artikel 13, tweede lid van het Besluit te worden vernietigd zodra is vastgesteld dat het DNA-profiel niet overeenkomt met het DNA-profiel van de onbekende verdachte. Omdat in grotere strafrechtelijke onderzoeken vaak niet alle sporen gelijktijdig worden gestuurd naar het laboratorium voor onderzoek, kan deze bepaling het onderzoek belasten. Daarnaast is het belastend voor de derde in casu als hij of zij op een later moment opnieuw DNA moet afstaan voor het onderzoek. Het ontwerpbesluit stelt daarom voor dat het DNA-profiel van de derde bewaard mag blijven -zolang de derde niet aangeeft te wensen dat dit wordt vernietigd- tot de zaak is geëindigd in een einduitspraak of onherroepelijke strafbeschikking. De NVvR neemt aan dat hiermee bedoeld is dat het materiaal bewaard blijft tot het moment dat de zaak is "opgelost". Nu artikel 13 van het Besluit verwijst naar de artikelen 351 en 352 van het Wetboek van strafvordering, betekent dit dat ook bij vrijspraak vernietiging van het DNA-materiaal van de derde volgt, terwijl de zaak dan vanuit het perspectief van "de opsporing" niet is geëindigd en het profiel van de derde voor een nieuw onderzoek nog steeds van groot belang kan zijn. De NVvR stelt daarom voor de bepaling aan te passen in die zin dat aan artikel 13 wordt toegevoegd de zinsnede "behoudens het geval dat de zaak is geëindigd in een vrijspraak".

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

Prof. dr. M.E. de Meijer
voorzitter

